

Portofoliul – metodă alternativă de evaluare

Evaluarea reprezintă o componentă fundamentală a procesului de învățământ, având rolul de reglare, optimizare, eficientizare a activităților de predare-învățare.

Dintre metodele alternative de evaluare, portofoliul se distinge în mod deosebit, fiind folosit la marea majoritate a disciplinelor școlare. Din păcate, de cele mai multe ori, portofoliul este doar un dosar cu materiale fiind departe de ceea ce ar trebui să fie în realitate - un mijloc eficient de evaluare a progresului școlar.

Portofoliul elevului reprezintă o serie de lucrări/documente, alcătuit cu scopul de a evidenția eforturile, progresele și rezultatele acestuia la una sau mai multe discipline, pe o perioadă de timp.

Nu putem vorbi despre un conținut STAS al portofoliului. În funcție de disciplină putem găsi diferite structuri care trebuie să țină cont de particularitățile date de vârstă, de interesele celui evaluat dar și de aspectele pe care le urmărește evaluatorul.

În general, un portofoliu poate conține următoarele „piese”:

- foaia de titlu, cuprinzând unitatea școlară, disciplina, numele și prenumele elevului, clasa, anul școlar, profesorul îndrumător ;
- listă competențe ce urmează a fi atinse;
- listă conținuturi ce urmează a fi parcurse;
- fișe de informare și documentare independentă, fișe de observare;
- referate, eseuri, creații literare proprii, rezumate, articole;
- pliante, prospecte, înregistrări audio/video, fotografii;
- desene, colaje, postere, decupaje din reviste, reproduceri de pe internet;
- teme, probleme rezolvate, fișe de lucru;
- schițe, proiecte și experimente;
- date statistice, curiozități, elemente umoristice referitoare la tematica abordată;
- teste și lucrări semestriale;
- chestionare de atitudini;
- reflecții ale elevului pe diverse teme;
- liste bibliografice și comentarii cu privire la anumite lucrări,
- realizarea unor glosare de termeni specifici/ concepte operationale.

Structura unui portofoliu, consideră A. Stoica (2001, 65-66):

- „poate fi exclusiv o sarcină a profesorului, în sensul că el este cel care stabilește scopul, contextul, realizează proiectarea lui, formulează cerințele standard și selectează produse reprezentative ale activității elevilor

sau

- poate implica și contribuția elevilor în modul în care acesta se construiește: elevii pot alege anumite instrumente de evaluare sau eșantioane din propria activitate considerate semnificative din punct de vedere al calității lor.”

Elevii vor obține rezultate optime la evaluarea portofoliului dacă, încă de la început, cadrul didactic le precizează obiectivele urmărite și așteptările lui: modalitatea de prezentare, dimensiunea portofoliului, structura, modalitatea de sistematizare a materialelor, selectarea acestora, utilizarea unor mijloace moderne de prezentare, abordarea personală a temelor propuse..

Există mai multe modalități de analiză a portofoliului:

- ❖ parțial, fiecare element component în parte, utilizând metodele obișnuite de evaluare, notele trecute în catalog putând fi pentru doar una dintre ”piese” sau o medie aritmetică a mai multor ”elemente” notate individual dar care aparțin aceleiași unități de competență;
- ❖ evaluarea întregului portofoliu.

Principalele avantaje ale utilizării portofoliului:

1. facilitează exprimarea creativă și manifestarea originalității specifice fiecărui elev;
2. cultivă responsabilitatea elevilor pentru propria învățare și pentru rezultatele obținute;
3. implică mai activ elevul în propria evaluare și în realizarea unor materiale care să-l reprezinte cel mai bine;
4. evaluarea este motivantă și nu stresantă pentru elevi, nu induce stări emoționale negative care însoțesc formele tradiționale de evaluare, evaluarea având ca scop îmbunătățirea activității și a achizițiilor elevilor;
5. portofoliul este un instrument flexibil, ușor adaptabil la specificul disciplinei, clasei și condițiilor concrete ale activității
6. dezvoltă capacitatea elevului de autoevaluare, aceștia devenind auto-reflexivi asupra propriei munci și asupra progreselor înregistrate

Dezavantajele utilizării portofoliului:

1. riscul ca unele sarcini specifice elaborării portofoliului să fie realizate de către alte persoane (părinți, frați, prieteni,) sau prin ”copy- paste” ,
2. evaluarea în ansamblu a portofoliului poate implica unele dificultăți în cazul unor portofolii cu dimensiuni foarte mari..

Poate fi utilă următoarea fișă de evaluare a portofoliului elevilor :

Criteriul urmărit	Descriptori de performanță	Punctaj	
		maxim	acordat

Aspect general	Prezentarea portofoliului sub formă de mapă/dosar	3	
	Foaia de început completă	3	
	Existența listei cu competențe cheie și cele specifice	3	
	Existența listei cu conținuturile disciplinei	3	
	Titluri și subtitluri, evidențiate grafic	3	
	Toate materialele au fost întocmite la timp	3	
	Materialele sunt aranjate în ordine cronologică	3	
Conținut	Portofoliul este complet (numeric)	5	
	Sistematizarea materialelor în funcție de obiective	3	
	Utilizarea materialului ilustrativ: imagini, scheme, tabele, hărți etc, însoțite de explicații	3	
	Indicarea provenienței documentelor, a ilustrațiilor	3	
	Existența unor concluzii personale despre subiect și conținut	5	
	Prezentarea notelor (de subsol sau finale) și a bibliografiei	3	
	Existența unui glosar de termeni	5	
	Concluzii la vizite, excursii, participări la spectacole	5	
	Există rezultatele evaluărilor semnate de părinți	5	
	Sunt prezente măsurile de ameliorare	3	
	Diplome, articole din presă,etc.	3	
	Materialele corespund temei generale și sunt suficiente pentru a o explica	3	
	Conținutul fiecărui material este semnificativ pentru subiectul tratat	3	
	Materialele prezentate nu sunt o compilație de citate	6	
Termenii de specialitate sunt folosiți adecvat	3		
Mod de redactare	Respectarea regulilor, a normelor gramaticale, ortografice și de punctuație	5	
	Claritatea, precizia și proprietatea termenilor utilizați	3	
	Utilizarea stilului funcțional necesar: oficial- administrativ, științific, publicistic, beletristic, familiar/colocvial	3	
Total		90	
Din Oficiu		10	
Total general		100	

Din experiența mea portofoliul este o metodă alternativă de evaluare, agreată de elevi, care implică mai degrabă o **apreciere calitativă** decât cantitativă prin care elevul se familiarizează cu lucrul individual, cu lucrul în echipă, cu observația, cercetarea, elaborarea unor reflecții.

Bibliografie:

1. Bontaș, I., *Pedagogie*, Editura All, București, 1994.
2. Cerghit, I., *Metode de învățământ*, E.D.P., București, 1980.
3. Cerghit, I., *Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, stiluri, strategii*, Editura Aramis, București, 2003.
4. Cerkez, M., *Managementul curriculum-ului*, Curs, București 2005-2006
5. Ionescu, M., Radu, I., *Didactica modernă*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1995.
6. Iucu, R., Manolescu M., *Pedagogie*, Ed. Fundatiei Culturale D. Bolintineanu, 2001
7. Jinga, I., *Managementul învățământului*, Ed. ASE, București, 2003.
8. Manolescu, M., *Evaluarea scolara- un contract pedagogic*, Ed. Fundatiei Culturale D. Bolintineanu, 2002
9. Stoica, A. *Evaluarea curentă și examenele. Ghid pentru profesori*, Ed. ProGnosis, București, 2001.

Prof. Marina AMPLEEV

Liceul Tehnologic "Ion Mincu" Tulcea